

Forslag til forespørgselsdebat om behovet for en klimastrategi for Grønland. En sådan klimastrategi kunne samle alle de dele af tidligere strategier, der er relevante i forhold til klimaspørgsmålet.

(Inuit Ataqatigiit, Inatsisartut-gruppen)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Arbejdsmarked, Forskning og Miljø)

1. behandling

Naalakkersuisut takker for det fremsatte forslag til forespørgselsdebat.

Klimaforandringerne er en af de største udfordringer, som menneskeheden står over for. Vi skal være forberedt på de forandringer, som klimaforandringerne vil føre med sig. Vi skal også tage vores del af ansvaret for at begrænse klimaforandringerne.

I dag skal vi drøfte, om vi har brug for en samlet klimastrategi. Skal de klimamål og -indsatser, vi arbejder med på forskellige områder, samles i ét dokument? Der kan være gode grunde til at udarbejde et overblik på den måde. Samtidig må det vigtigste dog være konkret handling.

Vi må som udgangspunkt gøre os klart, om en klimastrategi skal handle om, hvordan vi tilpasser os klimaforandringerne, eller hvordan vi begrænser vores udledning af drivhusgasser. Eller begge dele. Klimatilpasning og klimareduktion er to forskellige emner, der kræver forskellige typer initiativer. Derfor har vi indtil nu behandlet dem hver for sig – i klimatilpasningsredegørelser, sektorplaner, initiativer indenfor de enkelte sektorer og gennem internationalt samarbejde.

Naalakkersuisut har udarbejdet klimatilpasningsredegørelser for en række vigtige sektorer. Det giver mulighed for at beskrive konkret og handlingsrettet, hvad der er brug for på det enkelte område for at være forberedt på de ændringer, vi kan forvente. Klimaforandringerne giver både nye udfordringer og nye muligheder. Redegørelserne beskriver, hvordan sektoren kan være på forkant med disse. For fiskeriet handler det blandt andet om at være forberedt på fiskeri af nye arter, mens andre former for fiskeri måske vil forsvinde. For landbruget kan en længere og varmere vækstsæson give muligheder for at dyrke nye afgrøder, mens et varmere klima også kan betyde, at der opstår problemer med skadedyr og plantesygdomme. Det er vigtige forhold at være forberedt på.

Den vigtigste plan i forhold til at begrænse vores udledning af drivhusgasser er Naalakkersuisuts Sektorplan for energi- og vandforsyning. Den indeholder ambitiøse mål og tiltag om vedvarende energi og energieffektiviseringer, der på sigt skal føre til, at vi bliver selvforsynende med grøn energi. I dag dækker vedvarende energi 72 % af el- og varmforsyningen fra Nukissiorfiit. Målet er, at vedvarende energi i 2030 benyttes overalt, hvor det er muligt. Derfor er Nukissiorfiit i gang med at undersøge, hvordan hver enkelt by og bygd kan forsynes med vedvarende energi. I år etablerer Nukissiorfiit solcelleanlæg i seks bygder. Som I ved, har vi også truffet beslutning om to større vandkraftprojekter og undersøger mulighederne for flere. Det er betydelige skridt i vores klimaindsats.

Vi skal også udnytte affald effektivt som grøn energiressource. Med den nye organisering af affaldsområdet, som Naalakkersuisut, ESANI A/S og kommunerne er i gang med at udrulle, vil forbrændingsegnet affald fra hele landet blive håndteret på nye, moderne affaldsforbrændingsanlæg i Sisimiut og Nuuk. Det vil både forbedre håndteringen af affald i hele landet og forbedre mulighederne for at udnytte affaldsvarme som fjernvarme. På de større landsdækkende forbrændingsanlæg vil vi samtidig kunne rense røgen langt bedre, og dermed begrænse luftforureningen.

I transportsektoren er der et stort potentiale for at begrænse udledningen af drivhusgasser. Over hele verden er der udvikling i gang mod at bruge nye drivmidler til biler, skibe, fly mv. Det er positivt, at vi herhjemme oplever, at mængden af el- og hybridbiler stiger på vores veje. I forhold til skibsfart har Naalakkersuisut tilsluttet sig, at der indføres et forbud mod brug og transport af tung brændselolie, HFO, i Arktis. Det vil begrænse udledningen fra skibe, men vil også mindske risikoen for, at skibulykker, der medfører spild af olie, vil få alvorlige miljømæssige konsekvenser.

Grønlands udledninger af drivhusgasser er begrænset. Det er indsatsen i de større, industrialiserede lande, der er afgørende for, om klimaforandringerne kan bremses. Naalakkersuisut støtter derfor de globale bestræbelser på at begrænse udledningen af drivhusgasser og deltager i arbejdet under FN's Klimakonvention (UNFCCC). Vi har et territorialt forbehold for Parisaftalen, men det skyldes alene, at vi vil sikre Grønlands muligheder for fortsat samfundsøkonomisk udvikling. Derfor har vi ikke ønsket at underlægge os konkrete reduktionsforpligtelser gennem Parisaftalen. Vi bidrager til den samlede afrapportering sammen med Færøerne og Danmark hvert andet år. Naalakkersuisut bakker fuldt og helt op om Klimakonventionens målsætninger. Grønland deltager desuden aktivt i klimasamarbejdet inden for Arktisk Råd.

Naalakkersuisut ser gerne, at vi på et tidspunkt udarbejder en samlet klimastrategi. Det kunne give et overblik over klimaindsatsen og fastholde fokus på området. Det vil dog på nuværende tidspunkt være vanskeligt at finde midler til en klimastrategi på grund af presset på økonomien som følge af COVID-19.

Som Naalakkersuisut ser det, er det vigtigste imidlertid ikke udformningen af strategien, men at vi sikrer handling. Vi skal være proaktive og hjælpe borgere og erhvervsliv med at være på forkant med klimaforandringernes påvirkning.

Klima er et tværgående hensyn, der bør indgå i beslutninger på alle områder. Derfor er det allerede sådan, at Naalakkersuisuts sektorplaner skal forholde sig til, hvordan udviklingen indenfor den pågældende sektor påvirker klimaet og påvirkes af klimaet.

Naalakkersuisut har netop lanceret en ny national platform, anguniakkavut.gl. Platformen giver overblik over indsatsen i Grønland for opfyldelse af FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Det gælder både mål nr. 13 om klimaindsats, men også de øvrige mål og initiativer vedrørende bæredygtighed. Det er Naalakkersuisuts håb, at siden giver information og overblik, der bidrager til, at bæredygtighed tænkes ind i alle relevante sammenhænge.

Vi må også være opmærksom på ny viden på klimaområdet. Vi oplever stor interesse for, hvordan klimaforandringerne påvirker Grønland – ikke mindst fra medier og forskere over hele verden. Mange har ikke kun blikket rettet mod Indlandsisen for at følge dens tilstand, men interesserer sig også for, hvordan den grønlandske natur og befolkning mærker klimaforandringerne. Lokale og internationale forskningsprojekter er helt centrale på dette område. Naalakkersuisut arbejder for at skabe rammer, der øger den lokale forankring af forskning og forbedrer vores muligheder for at bruge resultaterne i vores arbejde.

Uanset om vores klimastrategi er beskrevet i ét dokument eller i flere, må det være vores ambition, at vi overvejer klimarelaterede konsekvenser og muligheder, hver gang vi træffer en beslutning om vores samfunds udvikling. Det er et fælles ansvar, og Naalakkersuisut glæder sig over, at mange virksomheder og borgere tager aktivt del i den grønne omstilling.

Naalakkersuisut ser frem til at indgå i et bredt samarbejde om dette emne af fælles interesse.

Med disse bemærkninger ser Naalakkersuisut frem til en konstruktiv og god debat.